

W ŚWIAT
Z KLASĄ

Religia

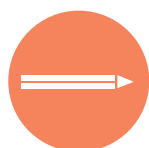
EDUKACJA GLOBALNA NA ZAJĘCIACH RELIGII
W SZKOLE PODSTAWOWEJ

09

SCENARIUSZ

Woda w obrzędzie chrztu świętego

IWONA PIERONEK-TOKARZ

KLASA VII–VIII

45 MIN

Scenariusz jest lekcją wprowadzającą do projektu „Woda źródłem życia”, w ramach którego młodzież będzie miała okazję bliżej przyjrzeć się różnym zagadnieniom związanym z wodą oraz jej znaczeniem w wymiarze religijnym, społecznym i biologicznym. Podczas zajęć wprowadzających uczniowie i uczennice dowiedzą się, jaką rolę pełni woda w obrzędach religijnych. Scenariusz skupia się na odpowiedzi na pierwsze pytanie kluczowe. Na drugie pytanie młodzież będzie szukała odpowiedzi, realizując projekt.

Pytania kluczowe

Jakie znaczenie religijne ma woda?

Jakie znaczenie ma woda w perspektywie globalnej?

Cele zajęć:

- wyjaśnisz definicję i skutki chrztu
- dowiesz się, jakie znaczenie ma woda w obrzędzie chrztu
- wskażesz wydarzenia biblijne, w których woda była zapowiedzią misterium chrztu
- przygotujesz się do przeprowadzenia projektu na temat znaczenia wody w wymiarze religijnym, społecznym i przyrodniczym

Związek z podstawą programową:

B.4.1., B.4.2.

Zagadnienia:

zasoby naturalne

Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- 6 Czysta woda i warunki sanitarne

Metody:

praca z tekstem,
pogadanka,
okienko informacyjne,
modlitwa

Formy pracy:

praca indywidualna,
praca w parach,
praca w grupach

Środki dydaktyczne i materiały:

Pismo Święte, karteczki do losowania z nazwami poszczególnych sakramentów, rzutnik, załączniki

Wprowadzenie

1

2 minuty

Każdy uczeń i każda uczennica losuje przed rozpoczęciem zajęć karteczkę z nazwą sakramentu (pokuta, Eucharystia, namaszczenie chorych, kapłaństwo, małżeństwo, bierzmowanie – element powtórzenia wszystkich sakramentów z wyjątkiem chrztu, ponieważ jest on tematem lekcji).

2

7 minut

Wprowadź klasę w tematykę lekcji.

Człowiek jako istota biologiczna, ale także religijna, potrzebuje wody. Pod względem biologicznym woda jest konieczna człowiekowi do życia, dlatego zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wody i właściwych warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi to 6. Cel Zrównoważonego Rozwoju. Zanieczyszczona woda może przenosić choroby, takie jak: biegunka, cholera, czerwonka, dur brzuszny i polio. Szacuje się, że brudna woda pitna powoduje rocznie 485 tysięcy zgonów z powodu biegunki.

Źródło: Drinking water – factsheet, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/drinking-water>.

Woda odgrywa ważną rolę w różnych religiach na świecie, na przykład w islamie woda jest tahir, to znaczy substancją czystą i posiada właściwości oczyszczające. W hinduizmie występuje Danu – bogini wody, która była obecna podczas stworzenia świata. W judaizmie woda służy rytualnemu obmyciu. Można traktować to jako ekumeniczne przesłanie: woda jest wspólnym mianownikiem w różnych religiach, jest podstawą życia.

Zapowiedz, że na dzisiejszej lekcji zajmiecie się znaczeniem wody w tradycji chrześcijańskiej. Zapytaj klasę: *Podczas jakiego sakramentu jest wykorzystywana woda?*

Proponowana odpowiedź: chrzest (woda jest także wykorzystywana w sakramencie Eucharystii, do obmycia rąk, ale Eucharystia nie jest przedmiotem tej lekcji).

Na potwierdzenie prawidłowej odpowiedzi przeczytaj młodzieży fragment Katechizmu Kościoła Katolickiego (KKK 1278): „Istotny obrzęd chrztu polega na zanurzeniu kandydata w wodzie lub polaniu wodą jego głowy z równoczesnym wezwaniem Trójcy Świętej, Ojca, Syna i Ducha Świętego”.

Przeprowadź z młodzieżą pogadankę na temat przyczyn, z powodu których rodzice ich ochrzcili. Wypisz na tablicy odpowiedzi uczniów i uczennic.

Proponowane odpowiedzi: aby stali się Dziećmi Bożymi, aby wymazać grzech pierworodny, aby Bóg im błogosławił i nimi się opiekował, aby włączeni zostali we wspólnotę Kościoła.

Podsumuj tę część lekcji, podkreślając, że narodzenie się do nowego życia jest najważniejszą konsekwencją chrztu. Pierwotna formuła sakramentu chrztu polegała na zanurzeniu w wodzie, co symbolizowało śmierć, i wynurzeniu się z niej na znak nowego życia.

Praca właściwa

3

6 minut

Rozdaj młodzieży lub wyświetl na tablicy multimedialnej tekst modlitwy błogosławiącej wodę chrzcielną (załącznik nr 1, zadanie nr 1). Poproś, aby uczniowie i uczennice wypisali z tekstu wydarzenia biblijne (podczas których występowała woda) będące zapowiedziami misterium chrztu.

Proponowane odpowiedzi: stworzenie świata, potop, ucieczka z Egiptu (przejście Izraelitów przez Morze Czerwone), chrzest Jezusa, śmierć Jezusa na krzyżu, nakaz Jezusa udzielania chrztu przez apostołów.

4

5 minut

Poproś młodzież, aby wykonała zadanie nr 2 z załącznika nr 1.

5

7 minut

Rozdaj uczniom i uczennicom kserokopie lub wyświetl na tablicy multimedialnej dwa artykuły z Katechizmu z zadania nr 3 z załącznika nr 1. Poproś młodzież, aby w parach przeanalizowała wskazane teksty i podkreśliła w nich skutki chrztu odpowiadające skutkom pojawienia się wody w wydarzeniach biblijnych, sugerując się odpowiedziami z zadania 2. Wylosuj kilka osób, aby zaprezentowały efekt dyskusji w parach. Odpowiedzi do karty pracy znajdują się na końcu scenariusza, przed załącznikami.

6

1 minuta

Podkreśl rolę wody w życiu religijnym. Zaznacz, że sama woda nie ma magicznej mocy w obrzędzie religijnym, jest natomiast niezbędnym narzędziem do zbawienia poprzez chrzest.

7

5 minut

Poproś młodzież, aby w parach stworzyła krótką modlitwę dziękczynną za sakrament chrztu świętego. Na zakończenie katechezy, w ramach modlitwy kończącej zajęcia, wylosowana para czyta swoją modlitwę.

Podsumowanie

8

10 minut

Podziel klasę na sześć grup zgodnie z wylosowaną nazwą sakramentu. Poproś, aby każda grupa przygotowała okienko informacyjne, które ma się składać z czterech elementów dotyczących chrztu. Zadanie rozpoczyna się od podzielenia kartki na cztery części. W pierwszym okienku uczniowie i uczennice opracowują swoją definicję chrztu, korzystając z wiedzy zdobytej podczas lekcji, na przykład: *chrzest gładzi grzech pierworodny* lub *chrzest daje nam nowe życie w Jezusie*. W drugim okienku młodzież wymyśla porównania związane z chrztem: *chrzest jest jak..., jakby..., niczym...,* na przykład: *chrzest jest jak biała kartka lub jak początek zdania*. W trzecim uczniowie i uczennice tworzą hasło reklamowe zachęcające do przyjęcia chrztu, na przykład: *Ochrzcij się, a spotkamy się w niebie*. W czwartym okienku młodzież opracowuje symbol graficzny nawiązujący do chrztu, na przykład rysunek chrzcielnicy. Następnie uczniowie i uczennice prezentują efekt swojej pracy na forum klasy.

9

2 minuty

Poinformuj klasę, że lekcja ta jest wprowadzeniem do projektu „Woda źródłem życia”, który nawiązuje do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju, zwłaszcza Celu 6: Czysta woda i warunki sanitarne. Następne zajęcia będą poświęcone celom projektu i jego rozplanowaniu. W dalszej kolejności nastąpi podział zadań dla poszczególnych grup. Podsumuj, że podczas tej lekcji zastanawialiście się, jaką rolę woda odgrywa w sferze religijnej. Zadania projektowe będą skupiać się głównie na współzależnościach globalnych dotyczących zasobów wody na świecie, co pozwoli odpowiedzieć na drugie pytanie kluczowe.

Źródła:

- *Drinking water – factsheet*, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/drinking-water>.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Karta pracy: Znaczenie wody w religii katolickiej

Odpowiedzi do zadania nr 3 z załącznika nr 1:

Pogrubione fragmenty to oczekiwane odpowiedzi, podkreślone – odniesienia do skutków udziału wody w sakramentach zawartych w karcie pracy.

- 1277: „Chrzest jest narodzeniem do nowego życia w Chrystusie. Zgodnie z wolą Pana jest on konieczny do **zbawienia**, tak jak Kościół, do którego chrzest wprowadza”.
- 1279: „Skutek chrztu lub łaski chrzcielnej jest bardzo bogatą rzeczywistością. Obejmuje ona: **odpuszczenie grzechu pierworodnego** (**wyzwolenie z niewoli**) i wszystkich grzechów osobistych, **narodzenie do nowego życia** (**odrodzenie**), przez które **człowiek staje się przybranym synem Ojca** (**uświęcenie**), członkiem Chrystusa, **świętynią Ducha Świętego** (**napętnienie Duchem Świętym**). Przez fakt przyjęcia tego sakramentu ochrzczony jest włączony w Kościół, Ciało Chrystusa, i staje się uczestnikiem kapłaństwa Chrystusa”.

Załącznik nr 1 – Karta pracy: Znaczenie wody w religii katolickiej

Zadanie 1.

Wypiszcie z tekstu wydarzenia biblijne (podczas których występowała woda) będące zapowiedzią misterium chrztu.

Boże, Ty niewidzialną mocą dokonujesz rzeczy niezwykłych przez sakramentalne znaki. Ty w ciągu dziejów zbawienia przygotowałeś wodę przez Ciebie stworzoną, aby wyrażała łaskę chrztu świętego. Na początku świata Twój Duch unosił się nad wodami, aby już wtedy woda nabrała mocy uświęcania: Boże, Ty nawet w wodach potopu dałeś nam obraz odrodzenia, bo ten sam żywioł położył kres występkom i dał początek cnotom. Boże, Ty sprawiłeś, że synowie Abrahama przeszli po suchym dnie Morza Czerwonego, aby naród wyzwolony z niewoli faraona stał się obrazem przyszłej społeczności ochrzczonych. Boże, Twój Syn, ochrzczony przez Jana w wodach Jordanu, został namaszczoney Duchem Świętym; a gdy wisiał na krzyżu, z Jego boku wypłynęła krew i woda; po swoim zaś zmartwychwstaniu nakazał uczniom: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”. Wejrzyj na swój Kościół i racz mu otworzyć źródło chrztu świętego. Niechaj ta woda przez Ducha Świętego otrzyma łaskę Twego Jednorodzonego Syna, aby człowiek stworzony na Twoje podobieństwo i przez sakrament chrztu obmyty z wszelkich brudów grzechu odrodził się z wody i z Ducha Świętego do nowego życia dziecka Bożego.

Zadanie 2.

Pojawienie się wody podczas wydarzeń biblijnych miało konkretne znaczenie. Dopasujcie poszczególne wydarzenia, które wypisaliście w zadaniu 1 do skutków pojawienia się w nich wody.

uświęcenie (nadanie cech świętości) –
odrodzenie –
wyzwolenie z niewoli –
napelnienie Duchem Świętym –
zmartwychwstanie –
zbawienie w imię Trójcy Świętej –

Zadanie 3.

Podkreście w tekście skutki chrztu, odpowiadające skutkom pojawienia się wody w wydarzeniach biblijnych, sugerując się odpowiedziami z zadania 2.

1277: „Chrzest jest narodzeniem do nowego życia w Chrystusie. Zgodnie z wolą Pana jest on konieczny do zbawienia, tak jak Kościół, do którego chrzest wprowadza”.

1279: „Skutek chrztu lub łaski chrzcielnej jest bardzo bogatą rzeczywistością. Obejmuje ona: odpuszczenie grzechu pierwotnego i wszystkich grzechów osobistych, narodzenie do nowego życia, przez które człowiek staje się przybranym synem Ojca, członkiem Chrystusa, świątynią Ducha Świętego. Przez fakt przyjęcia tego sakramentu ochrzczony jest włączony w Kościół, Ciało Chrystusa, i staje się uczestnikiem kapłaństwa Chrystusa”.